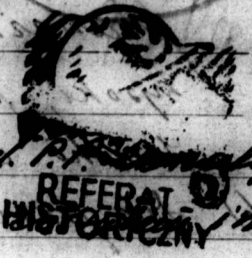

Investynarijus

b. internovanogo w L.S.R.E.

REFERAT HISTORICZNY

1) Tumilowicz Waclaw sici. 1898+. Prud. P.

2) W dniu 23.12.1939. po przebrozeniu granicy nowany pona wiatre litewskie.

W wocy z dnia 10 wc 11 ni 1940 oboz internowanycch w m. Hajtkarskach przy miosci br Starmiru N.K.W.D.

całai otowony silny korci nam pona z olmery N.K.W.D. a o godz. 4 dn. 11 ni 1940. W ach litewskie w wystuch nas internowanycch okolo 2000 ludzi, prekwalz skochon N.K.W.D. Te go dnia po rozgilotowy remizy osobisty uchwa- wiono nas do stagi kol. w W idkorniem i prewiziro no nas kolajz do obozu sladongo w Korwelsku. Karwali tran- sports byly bardzo ciężkie pona try dni nie dałoi wygrzianio i wody, obchodzeniem nas N.K.W.D. bylo brutalne.

3) Dnie 14 ni 1940. osadum nas w obozie Korwelskim w Ł. Kantore na szereżnicach i budynkach kontenirnych.

W karumti widziane niowe do, brudno, budynki zaplas- towane, w jedny centro z umiekatu 900 osob, spalony ne golych pryciach bez szermich i kozou.

5) Internowanai w Korwelsku skladali si z oficerow N.P. kto- rych bylo okolo 1200 osob w tyxi gen. Pruducy i kilku pułkowniku, funkcyjowiczy, S.P. Kat. Straz graniczny Litewskiemu i niemietwu, okolo 1400 osob.

Po rozgilotowy rejstraci i fotografaci bardzo interno- warazy stoch N.K.W.D. prewarinie po nocach wygrala do badania, widnie jako b. komendanta postowicaku S.P. wyprytawio o zanochowani wob. tyrych owar o kon- spolowach i informatorach, na co nie obczy myreli odewnie zachowal informacij, widocz wygrawio ni brutalnie, gwoli sunymu karamu i ty. a w koncu wyprytawio w kaucelam N.K.W.D. Internowanai w Korwelsku byli

prewarne narvelasni Polki, pozorn umyly vy
nyoki, pod vyhledu sporakym dabry, vsajimie sto-
suhi dobre

6) Do jano poze rejon obou u Korilaka nie bravo,
nyyveie stabe, raim rode gaboracia, na obiad u-
pa i kveht kasy, viednen rypa, od cravato sy stale
glid. ubraie nie vydasaiu. Stusunki kolievuski usny-
nyvato iy e osobam dobre mgyirym.

7) Stosunek nleda S. K.W.D. do Polakow rrygi, propo-
ganda komunizmu zakrajone byla na srodek skaly
nyyveie filmy propogandova, Oficerowie S. K.W.D.
nyglanali pogadanki i odorydy, pomimo to nie
udato im iy zanajpic wieid internowenzek smiehidli.
Na nane pytaie dohyzue Polki, smiedli i Polka
fui nie postawie, a jeli postawie to imma - crenona.

8) Pomoc lekarska stabe, smiedelmo mala, u Korielaku
zmarli: 1) dn. 22/5 40 ppor. Dluski Waslaw z dudy,
2) 22/5 40 popierno samobystwo topk Wasitowski, 3) dn.
15/6 41 zmarl post. Jozelka Belworal, 4) 5/10 41 r.
popierno samobystwo osadnik wpih b. wyl. u jow St-
nimskim Skac. Wymienim popierno samobystwo
z powodu reprzy jow bademista ppor. S. K.W.D.

Z Korielaku u eranie stelletwa durio orob zopato wy-
venio u nieie doozym kicrunka miedy imymie
zaret cywionny u obragiz poloni lipca 1940r. popustk.
Dabrowski, ktorego uwarais S. K.W.D. za partyzanta, o nim
kubkialad vaginaj. Wyroimie odhyvato iy ppor. S. K.W.D.
prewarne z pigtku naraboty.

9) Pierwne ludy zemlorio jioae u Korielaku 6/10 1940r.
u dym celu by vyfari nane rodiny smajelnye iy
sa serwesch cyfylel ppor. S. R.R.

10) Dnia 15/6 1941 r. podof. Pol. Pau. straj. Grammer, Koro

i Zaudermeni około 1000 osób wywieziono z Kwiśloka do Murmańska, gdzie osadzono nas w obozach dla zakładowych. Dn. 5/III 1941 w Murmańsku zatędoram nas na statek „Stalingrad” i przewieziono na półwysep Kolski. Warunki transportu tak były jak i statkiem były okropne: głód i brak wody mocno dokuczał, obchodzono się str. k. w. d. bratanie, traktowano nas jako zwierzę / Wagon lista / W Murmańsku dostaliśmy pomistraciami wpięciu str. przed. o. p. Triczerkowskiego z komis. o. p. w Baranowicach.

Dn. 18/III 48r. wyładowano nas ze statku i przewieziono na półwysep Kolski nad rzekę Paraję, tu umieszczono nas w jedynym niemieckim obozie. Denero i silnie mizny, 12 god. dzień pracy i głód mocno dokuczał. Na wyżywienie składano się reszki i od 80 do 150 gr. chleba. Wynagrodzenie za pracę nie placono. Łeżenieli ze smutkiem mi było. Mielomno o rajnie strasniczo. Rosyjskiej pomocy nam dopiero w dniu 27 VI 41r. Na półwysep Kolskim było nas około 4000 ludzi.

Z półwyspu Kolskiego w dniu 13 VII 41 przewieziono nas drogą morską do Archangielska gdzie przez 2 doby mieliśmy wyjątkowo przyjęcia. Z Archangielska przewieziono nas do Surołata Tronowskiej obł. około w dniu 24 sierpnia przybył p. pułk. Julek Sernowski. W dniu 25/III 43r. staraniem na komisji wyjazdowej. Z Surołata wyjeżdżając internowanych około 2000 ludzi przewieziono do Faliżewo gdzie wcielono nas do 5 D. P. w dniu 6 IX 1941r.

M. p. dn. 2 III 1942r. *[Signature]*
sier.